

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŪKIO SUBJEKTŲ, PERKANČIŲ IR PARDUODANČIŲ ŽALią PIENĄ, NESĄŽININGŲ
VEIKSMŲ DRAUDIMO
ĮSTATYMAS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslai ir paskirtis

1. Šis įstatymas nustato žalia karvių pieno (toliau – pienas) pardavėjų ir pieno pirkėjų nesąžiningų veiksmų, perkant ir parduodant pieną, sąrašą ir tokių veiksmų draudimą; draudžiamų veiksmų priežiūrą; priežiūros institucijų funkcijas ir teises; pažeidimų tyrimo, bylų nagrinėjimo ir atsakomybės už šio įstatymo pažeidimus taikymo tvarką.

2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti sąžiningus santykius tarp pieno pirkėjų ir pieno pardavėjų, perkant ir parduodant pieną Lietuvos Respublikos teritorijoje.

3. Šis įstatymas nereglementuoja pieno pirkimo–pardavimo sutarčių, kai:

1) jos sudaromos pieno perdirbimo įmonių su kitomis pieno perdirbimo įmonėmis;

2) jos sudaromos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), pripažintų žemės ūkio kooperatyvais žemės ūkio ministro nustatyta tvarka, pirkti iš savo narių jų pagamintą pieną (toliau – pripažinti žemės ūkio kooperatyvai), jei to kooperatyvo įstatuose arba pagal juos priimtose taisyklėse ir sprendimuose yra nuostatos, kuriose yra detalizuojamos pieno pirkimo–pardavimo sąlygos;

3) pienas perkamas ir parduodamas aukciono būdu.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Nuoskaita** – pinigų suma, išskaitoma iš pieno pirkimo kainos, jei jo kokybės rodikliai neatitinka nustatytų 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 853/2004, nustatančiame konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus.

2. **Pieno gamintojų organizacija** – juridinis asmuo, pieno pardavėjų įsteigtas vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007.

3. **Pieno pardavėjas** – ūkio subjektas, parduodantis savo ar ne savo pagamintą pieną.

4. **Pieno pirkėjas** – ūkio subjektas, žemės ūkio ministro nustatyta pieno supirkimo tvarka ir maisto teisės aktų nustatyta tvarka registruotas pieno supirkimo ir (arba) perdirbimo veiklai vykdyti.

5. **Pieno pirkimo kaina** – pieno pirkėjo ir pieno pardavėjo sutarta pinigų suma, mokama už parduodamą žemės ūkio ministro nustatytą bazinių sudėties rodiklių pieną, kurio kokybė atitinka 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 853/2004, nustatančio konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus, įskaitant visas su pieno tiekimu susijusias išlaidas ir neįskaitant priemonių, priedų ir nuoskaitų.

6. **Pieno pirkimo–pardavimo sutartis** (toliau – sutartis) – pieno pirkėjo ir pieno pardavėjo sudaroma rašytinė sutartis, pagal kurią sutartomis sąlygomis, už sutartą pieno pirkimo kainą ir sutartą dydžių priedus, priemonas perduodamas sutartas pieno kiekis.

7. **Priedas** – pinigų suma, mokama papildomai už perkamą žemės ūkio ministro nustatytą bazinių sudėties rodiklių pieną, kuris atitinka tam tikrą pieno pirkėjo nustatytą požymį ar sąlygas (pvz., pieno gamybos metodą, lojalumą ir pan.).

8. **Priemoka** – pinigų suma, mokama papildomai už perkamą žemės ūkio ministro nustatytą bazinių sudėties rodiklių pieną, kurio kokybės rodikliai yra aukštesni nei nustatyti 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 853/2004, nustatančiame konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus.

9. **Ūkio subjektas** – Lietuvos Respublikoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, Europos ekonominės erdvės valstybėje ar trečiojoje valstybėje įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, ūkininkas ar kitas fizinis asmuo (pieno pardavėjas, pieno pirkėjas, pieno perdirbėjas), vykdančys ūkinę ir (arba) komercinę veiklą Lietuvos Respublikoje.

10. **Žalias pienas** – ši sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 853/2004, nustatančiame konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus.

11. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme ir Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatyme.

3 straipsnis. Pieno pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo sąlygos

1. Pieno pirkimo–pardavimo sutartis turi būti pasirašoma prieš pradedant pieno pardavimą.

2. Sutartis turi atitikti 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013) 148 straipsnio reikalavimus.

3. Sutartyje nurodyta pieno pirkimo kaina turi būti fiksuota arba apskaičiuojama, priklausomai nuo įvairių sutartyje nustatytų rodiklių, kurie gali apimti pieno ir pieno produktų kainų pokyčius rinkoje, gamybos išteklių kainų pokyčius, indeksus, galutinės pieno kainos apskaičiavimo metodus ar kitus veiksniai.

4. Rodikliai, pagal kuriuos apskaičiuojama pieno pirkimo kaina, turi būti objektyvūs, patikrinami, suprantami, gauti iš viešų ir prieinamų šaltinių, kurie taip pat turi būti nurodyti sutartyje. Rodiklių rinkinį, kuris turi būti pagrįstas atitinkamomis pieno ir pieno produktų rinkos kainomis, išteklių kainų pokyčiais bei maisto tiekimo grandinės tyrimais, nustato žemės ūkio ministras. Sutarties šalys, sudarydamos sutartį, gali laisvai remtis šiais žemės ūkio ministro nustatytais ar kitais, jų nuomone, svarbiais rodikliais pieno pirkimo kainai apskaičiuoti.

5. Pieno pirkėjas gali už perkamą pieną mokėti priemokas ir priedus, kurie turi būti mokami visiems pieno pardavėjams, kurie atitinka nustatytą požymį ir (ar) sąlygas, pagal kurias mokama priemoka ar priedas.

6. Pieno pirkėjas, jei taiko priemokas ir priedus, turi parengti ir patvirtinti priemonių ir priedų mokėjimo sąlygų tvarką, kurioje turi būti apibrėžtos pieno pirkėjo taikomos priemonių ir priedų rūšys, šių priemonių ir priedų dydžiai, išreikšti procentiniu dydžiu nuo pieno pirkimo kainos pagal jų rūšis, reikalavimai priemonėms ar priedui gauti bei laikotarpis, per kurį bus taikomos nustatytos priemonės ar priedai. Pieno pirkėjas privalo sudaryti sąlygas pieno pardavėjams susipažinti su jo taikomomis priemonių ir priedų mokėjimo sąlygomis, t. y. jas skelbti viešai pieno pirkėjo įmonės interneto svetainėje ar pieno pirkėjo įmonės laisvai pasiekiamoje teritorijoje (patalpose) skelbimų lentoje.

7. Už per reguliariai parduodamo pieno tiekimo laikotarpį patiektą pieną apskaičiuota pinigų suma yra apskaičiuojama pagal patiektą pieno kiekį, perskaičiuotą į bazinį pieno kiekį pagal bazinius sudėties rodiklius (riebumą ir baltymingumą) žemės ūkio ministro nustatyta tvarka, sutartą pieno pirkimo kainą, priemokas, priedus ir nuoskaitas ir kitas sutarties sąlygas.

8. Pieno pirkėjas, atsiskaitydamas už per reguliariai parduodamo pieno tiekimo laikotarpį patiektą pieną, į mokėtiną pinigų sumą turi įtraukti visus priedus bei priemokas, kurie yra susiję su

per tą laikotarpį patiekto pieno kiekiu, ir šie priedai ir priemokos turi būti išmokami Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo nustatyta tvarka.

9. Visos taikomos priemokų ir priedų rūšys ir jų dydžiai turi būti įtraukti į sutartį ir laikomi sutarties esmine sąlyga.

10. Priemokų apskaičiavimas bei nuoskaitų rūšys ir jų taikymas vykdomas žemės ūkio ministro nustatyta pieno supirkimo tvarka.

11. Dėl visų sutarties sąlygų pieno pirkėjas ir pieno pardavėjas derasi laisvai, atsižvelgdami į šio įstatymo, Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo, Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo bei Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 imperatyvias nuostatas.

12. Pieno pardavėjai gali jungtis į pieno gamintojų organizacijas (toliau – gamintojų organizacijos) deryboms dėl sutarties sąlygų, vadovaudamiesi Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 149 straipsniu. Gamintojų organizacijų pripažinimo tvarką nustato žemės ūkio ministras, vadovaudamasis Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 161 straipsniu.

4 straipsnis. Nesąžiningų veiksmų draudimas

Pieno pirkėjui draudžiama atlikti šiuos nesąžiningus veiksmus:

1) pakeisti sutarties sąlygas apie tai nepranešus kitai sutarties šaliai per sutartyje nustatytą terminą, kuris, išskyrus atvejus, kai didinama pieno pirkimo kaina, negali būti trumpesnis kaip 30 dienų;

2) mažinti pieno pirkimo kainą dažniau kaip kas du iš eilės einančius reguliariai parduodamo pieno tiekimo laikotarpius;

3) Lietuvos Respublikoje registruotiems pieno pardavėjams mokėti priemokas ir priedus už perkamą pieną, kurių dydžiai kartu (bendra suma) būtų didesni kaip 20 proc. pieno pirkimo kainos;

4) perkant pieną taikyti kitas priemokas ir priedus ir (arba) priemokų ir priedų dydžius, negu jie turėtų būti taikomi pagal pieno pirkėjo patvirtintą ir paskelbtą, kaip nurodyta šio įstatymo 3 straipsnio 6 dalyje, priemokų ir priedų mokėjimo tvarką;

5) Lietuvos Respublikoje registruotiems pieno pardavėjams taikyti kitas nuoskaitas, nei yra nustatytos žemės ūkio ministro nustatyta pieno supirkimo tvarka;

6) perkant pieną iš pripažinto žemės ūkio kooperatyvo ar gamintojo organizacijos, mokėti mažesnę vidutinę pieno pirkimo kainą negu mokama vidutinė pieno pirkimo kaina, kai pienas perkamas tiesiogiai iš pieno pardavėjo ir paimamas tiesiogiai iš jo ūkio, specializuoto pieno šaldytuvo;

7) pirkti pieną iš Lietuvos Respublikoje registruoto pieno pardavėjo, parduodančio savo pagamintą pieną, kurio sudėtis ir kokybė nėra įvertinta žemės ūkio ministro nustatyta tvarka juridiniame asmenyje – valstybės valdomoje akredituotoje laboratorijoje.

5 straipsnis. Draudžiamų nesąžiningų veiksmų priežiūros institucijos ir jų funkcijos

1. Už šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą atsakingos Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos (toliau – priežiūros institucijos).

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos priežiūros institucijos pagal kompetenciją atlieka šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą:

1) atlieka pieno pardavėjų ir pieno pirkėjų sudarytų sutarčių priežiūrą dėl sutarčių atitikties šio įstatymo 3 straipsnio reikalavimams priežiūros institucijų nustatyta tvarka;

2) atlieka pieno pardavėjų ir pieno pirkėjų sudarytų sutarčių dėl galimų draudžiamųjų nesąžiningų veiksmų, nurodytų šio įstatymo 4 straipsnyje, patikrinimus priežiūros institucijų nustatyta tvarka;

3) prižiūri, kaip pieno pirkėjai laikosi šio įstatymo reikalavimų, ir teikia pieno pardavėjams ir pieno pirkėjams konsultacijas sutarčių sudarymo, vykdymo ir nutraukimo klausimais;

- 4) atlieka šio įstatymo pažeidimų tyrimus, nagrinėja bylas dėl šio įstatymo pažeidimo (toliau – byla) ir taiko šiame įstatyme nustatytas sankcijas;
- 5) atlieka kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.

6 straipsnis. Pareiga saugoti paslaptis ir konfidencialią informaciją

1. Priežiūros institucijų vadovai ir darbuotojai privalo saugoti valstybės, tarnybos, profesinę, komercinę arba kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją, taip pat bet kokią kitą konfidencialią informaciją, kurią jie sužinojo atlikdami savo užduotis arba naudodamiesi savo įgaliojimais tiek eidami pareigas, tiek ir pasibaigus jų darbo (tarnybos) santykiams.

2. Pareiškėjas, teikdamas priežiūros institucijai šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nurodytą pareiškimą, taip pat gali jai pateikti prašymą dėl konfidencialumo taikymo. Šiame prašyme turi būti aiškiai ir motyvuotai nurodyta, kurią informaciją priežiūros institucija turėtų laikyti konfidencialia. Konfidenciali informacija gali būti informacija, kuri, pareiškėjo manymu, gali pakenkti jo interesams ir (arba) sudaro komercinę paslaptį.

3. Priežiūros institucija nedelsdama, tačiau ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodyto prašymo registravimo priežiūros institucijoje dienos, priima sprendimą dėl prašymo dėl konfidencialumo taikymo. Tokiu atveju pažeidimo tyrimo ir bylos nagrinėjimo metu prašyme nurodyta informacija laikoma konfidencialia informacija. Jeigu priežiūros institucija prašyme nurodytos informacijos nepripažįsta konfidencialia ir šiuo pagrindu priima sprendimą atsisakyti tenkinti prašymą, ji apie tai raštu praneša pareiškėjui.

4. Prašymas dėl konfidencialumo taikymo netenkinamas, jeigu:

1) nurodyta informacija įstatymų pripažįstama vieša arba tapo viešai prieinama iki jos pateikimo priežiūros institucijai, arba tapo vieša ankstesnio pažeidimo tyrimo metu;

2) nurodyta informacija turi įrodomosios reikšmės nustatant šiame įstatyme numatytų reikalavimų pažeidimą.

5. Jeigu pareiškėjas pateikia prašymą dėl konfidencialumo taikymo, bet nenurodo, kokią konkrečią informaciją priežiūros institucija turi laikyti konfidencialia, priežiūros institucija gali reikalauti, kad pareiškėjas per priežiūros institucijos nustatytą ne trumpesnę kaip 3 darbo dienų terminą nurodytų šią informaciją. Jeigu per priežiūros institucijos nustatytą terminą pareiškėjas nenurodo, kokią konkrečią informaciją priežiūros institucija turi laikyti konfidencialia, nepateikia dokumento apie komercinę paslaptį sudarančią ir siekiamą apsaugoti informaciją aprašymo arba kitos informacijos išrašo, priežiūros institucija atsisako prašyme nurodytą informaciją pripažinti konfidencialia.

7 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo iniciatyvos teisė

1. Teisę reikalauti, kad priežiūros institucijos pradėtų pažeidimo tyrimą, turi pieno pardavėjai, kurių interesai yra pažeisti, gamintojų organizacijos, kitos pieno pardavėjų organizacijos ir tokių organizacijų asociacijos (toliau kartu – pareiškėjas) ir pateikti pareiškimą vieno arba kelių savo narių, kurių interesai buvo pažeisti, prašymu. Kitos organizacijos, turinčios teisėtą interesą atstovauti pieno pardavėjams, turi teisę pateikti pareiškimą pieno pardavėjo prašymu ir jo interesais su sąlyga, kad tokios organizacijos yra nuo pieno pirkėjų nepriklausomi pelno nesiekiantys juridiniai asmenys.

2. Priežiūros institucija ar jos įgaliotas pareigūnas turi teisę pradėti pažeidimo tyrimą savo iniciatyva, taip pat pradėti pažeidimo tyrimą savo iniciatyva pagal asmenų pateiktą, anonimiškai gautą arba viešai paskelbtą informaciją, arba iš kompetentingos institucijos raštu gautą informaciją apie galimai padarytą pažeidimą, priimdama motyvuotą nutarimą.

3. Pareiškėjui atsisakius pareiškimo, priežiūros institucija ar jos įgaliotas pareigūnas turi teisę pradėti arba tęsti jau pradėtą pažeidimo tyrimą savo iniciatyva. Tokiu atveju laikoma, kad pažeidimo tyrimas pradėtas priežiūros institucijos iniciatyva.

8 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimų tyrimas ir bylų nagrinėjimas

Šio įstatymo pažeidimai tiriami ir bylos nagrinėjamos *mutatis mutandis* Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo 12–20 straipsniuose nustatyta tvarka.

9 straipsnis. Sankcijos, atsakomybė lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės, baudų sumokėjimas ir išieškojimas

1. Priežiūros institucijų skiriamos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, jų dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, trukmės ir masto, atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių.

2. Už šio įstatymo 3 straipsnio nuostatų pažeidimą ir 4 straipsnyje nurodytų draudžiamųjų nesąžiningų veiksmų taikymą pieno pirkėjams skiriama bauda iki 1,0 procento nuo supirkto pieno vertės per finansinius metus,ėjusius prieš tuos metus, kuriais buvo padaryti šioje dalyje nurodyti draudžiami veiksmai, bet ne mažiau kaip 200 Eur (du šimtai eurų). Jeigu pieno pirkėjas veiklą pradėjo vykdyti einamaisiais metais ir (ar) ją vykdė trumpiau nei metus, skiriama bauda iki 1,0 procento nuo pieno, supirkto nuo veiklos vykdymo pradžios iki pažeidimo padarymo (tačiau neviršijant dvylikos mėnesių laikotarpio), vertės, bet ne mažiau kaip 200 Eur (du šimtai eurų).

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos baudos dydis apskaičiuojamas ir skiriamas pieno pirkėjui vadovaujantis trimis etapais:

1) pirmuoju etapu apskaičiuojamas pradinis baudos dydis, kuris yra 0,05 procento nuo supirkto pieno vertės, apskaičiuotos pagal šio straipsnio 2 dalies nuostatas;

2) antruoju etapu apskaičiuojamas bazinis baudos dydis sumažinant arba padidinant šios dalies 1 punkte apskaičiuotą pradinį baudos dydį, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, trukmę ir mastą. Pradinis baudos dydis padauginamas iš kiekvienam iš pažeidimo pobūdžio, trukmės ir masto įvertinimo kriterijui taikytinų atitinkamų koeficientų, patenkančių į intervalą nuo 0,25 iki 1,75 imtinai, sandaugos;

3) trečiuoju etapu, nustačius bazinį baudos dydį, apskaičiuojamas skiriamos baudos dydis, atsižvelgiant į šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir (arba) sunkinančias aplinkybes. Nustačius lengvinančias ir (arba) sunkinančias aplinkybes bei įvertinus jų skaičių ir reikšmingumą, apskaičiuojama taip: esant lengvinančioms aplinkybėms, bazinis baudos dydis mažinamas iki 50 procentų, tačiau jis turi būti ne mažesnis kaip 200 Eur (du šimtai eurų), arba, esant sunkinančioms aplinkybėms, didinamas iki 50 procentų.

4. Jeigu pažeidimas padarytas pirmą kartą ir nėra nustatyta nei vienos atsakomybę sunkinančios aplinkybės, tačiau yra bent viena atsakomybę lengvinanti aplinkybė, apskaičiuotas bazinis baudos dydis mažinamas 50 procentų, tačiau jis turi būti ne mažesnis kaip 200 Eur (du šimtai eurų).

5. Nustačius sunkinančią aplinkybę, nurodytą šio straipsnio 8 dalies 5 punkte, bazinis baudos dydis didinamas iki 50 procentų, neatsižvelgiant į atsakomybę lengvinančias aplinkybes.

6. Už priežiūros institucijos įpareigojimų nutraukti draudžiamus nesąžiningus veiksmus, atlikti veiksmus, atkursiančius ankstesnę padėtį ar pašalinančius pažeidimo pasekmes, nevykdymą arba vykdymą ne laiku pieno pirkėjams skiriama 200 Eur (dvių šimtų eurų) bauda už kiekvieną pažeidimo vykdymo (tęsimo) dieną.

7. Atsakomybę lengvinančios aplinkybės yra šios:

1) pieno pirkėjas savo noru nutraukė pažeidimą ir užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms;

2) pieno pirkėjas pripažino padaręs pažeidimą;

3) pieno pirkėjas padėjo priežiūros institucijos įgaliotiems pareigūnams išaiškinti padarytą pažeidimą;

4) pieno pirkėjas savo noru atlygino pieno pardavėjui padarytą materialinę žalą;

5) pirkėjo finansinė padėtis, nustatoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtinta tvarka, yra labai sunki.

8. Atsakomybę sunkinančios aplinkybės yra šios:

1) pieno pirkėjas kliudė priežiūros institucijos įgaliotiems pareigūnams atlikti pažeidimo tyrimą;

2) pieno pirkėjas slėpė padarytą pažeidimą, naikino ir (ar) klastojo draudžiamų nesąžiningų veiksmų įrodymus;

3) pieno pirkėjas tęsė šiame įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimą, nepaisydamas priežiūros institucijos ir (ar) jos įgalioto pareigūno įpareigojimo jį nutraukti;

4) pieno pirkėjas padarė materialinę žalą;

5) pieno pirkėjas pakartotinai padarė tokį pat pažeidimą per vienus metus nuo šiame įstatyme nustatytos baudos paskyrimo.

9. Priežiūros institucijos paskirta bauda į valstybės biudžetą sumokama ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo dėl baudos skyrimo gavimo dienos. Apskundus tokį sprendimą, bauda turi būti sumokėta ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo teismo sprendimo, kuriuo atmetas skundas, įsiteisėjimo dienos.

10. Motyvuotu pažeidėjo prašymu priežiūros institucija turi teisę baudos ar jos dalies sumokėjimą atidėti iki 6 mėnesių, jeigu pažeidėjas sumokėti baudos laiku negali dėl objektyvių priežasčių.

11. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija patvirtina baudų už šio įstatymo pažeidimus apskaičiavimo ir skyrimo tvarkos aprašą.

12. Priežiūros institucijos sprendimas dėl baudos skyrimo yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimo stebėseną ir rezultatų įvertinimas

Priežiūros institucija atlieka šio įstatymo įgyvendinimo stebėseną ir kas 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei šio įstatymo įgyvendinimo ir pasiektų rezultatų įvertinimo ataskaitą, kurioje nurodomos teigiamos ir neigiamos (jei tokių buvo) šio įstatymo įgyvendinimo pasekmės, pasiekti šio įstatymo tikslai bei pasiūlymai dėl šio įstatymo ir kitų su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų tobulinimo.

11 straipsnis. Įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas

1. Žemės ūkio ministerija atlieka šiame įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą (toliau šiame straipsnyje – *ex post* vertinimas).

2. Atliekant *ex post* vertinimą turi būti įvertinta, kaip galiojantis teisinis reguliavimas paveikė pieno pardavėjų padėtį pieno rinkoje ir Lietuvos pieno sektoriaus konkurencingumą (turi būti įvertinti pieno pirkimo kainos pokyčiai, taikomų priedų ir priemokų rūšių ir dydžių pokyčiai, ūkio subjektų skaičiaus pokyčiai, nupirkto bei eksportuoto ir importuoto žalio pieno kiekio pokyčiai, pieno gaminių mažmeninių kainų grandinės pokyčiai).

3. *Ex post* vertinimo laikotarpis – treji metai nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

4. *Ex post* vertinimas turi būti atliktas iki 2027 m. kovo 1 dienos.

12 straipsnis. Įstatymo pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymą Nr. XII-1907 su visais pakeitimais ir papildymais.

13 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimo ir taikymo tvarka

1. Šis įstatymas įsigalioja 2023 m. lapkričio 1 d.
2. Vyriausybė ir žemės ūkio ministras iki 2023 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Pieno pirkimo–pardavimo sutartys, sudarytos iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, per 6 mėnesius nuo įstatymo įsigaliojimo dienos turi būti peržiūrėtos ir patikslintos, atsižvelgiant į šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatas.
4. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pradėti tyrimai dėl Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 nuostatų pažeidimo baigiami pagal pažeidimo padarymo metu galiojusį teisinį reguliavimą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas